

Roczny plan pracy z wiedzy o społeczeństwie w gimnazjum

zintegrowany z serią „Dziś i jutro”

KLASA I

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Liczba godzin
Rozdział I: Ja i moje otoczenie					
1. Ja, czyli kto?	- podręcznik, s. 6–11 (w tym: tekst źródłowy, s. 9) - encyklopedie - słowniki - internet - literatura dodatkowa	- tożsamość - tożsamość osobista i społeczna - samoocena - praca nad sobą - styl życia - aktywny i bierny styl życia - sposoby spędzania wolnego czasu - samorealizacja - konsumpcyjny styl życia - współczesne autorytety	- wyjaśnia terminy: tożsamość, samoocena, samorealizacja, konsumpcjonizm, autorytet - wymienia elementy tożsamości - odróżnia tożsamość osobistą od społecznej - dokonuje samooceny - tłumaczy, czym jest styl życia - charakteryzuje własny styl życia - omawia różnice pomiędzy aktywnym i biernym stylem życia - podaje przykłady aktywnego i biernego spędzania wolnego czasu - wskazuje współczesne autorytety	- omawia negatywne skutki zaniżonej lub zawyżonej samooceny - wskazuje sposoby poprawienia samooceny - podejmuje działania mające na celu eliminację swoich wad i wykorzystywanie atutów - wymienia czynniki kształtujące styl życia - uzasadnia, jaki sposób spędzania wolnego czasu jest najkorzystniejszy dla człowieka - przedstawia negatywne i pozytywne strony konsumpcyjnego stylu życia, na podstawie tekstu źródłowego - wskazuje osobę, którą uważa za swój autorytet i uzasadnia własny wybór - odróżnia autorytety rzeczywiste od pozornych - wyjaśnia terminy: konformizm, nonkonformizm	1

2. Człowiek istotą społeczną	podręcznik, s. 12–17 (w tym: tekst źródłowy, s. 14) - encyklopedie - słowniki - prasa - internet - literatura dodatkowa - programy telewizyjne i radiowe poświęcone różnym formom kontaktów społecznych	- socjalizacja - czynniki ułatwiające i utrudniające socjalizację - role społeczne - konflikt ról	- tłumaczy, co to znaczy, że człowiek jest istotą społeczną - wyjaśnia termin: socjalizacja - wymienia role społeczne, jakie może odgrywać człowiek - wylicza pełnione przez siebie role społeczne	- wyjaśnia, co decyduje o dobrych relacjach z innymi ludźmi - wskazuje czynniki sprzyjające socjalizacji i ją ograniczające - określa, w jakich sytuacjach człowiek może utracić swoją indywidualność, na podstawie tekstu źródłowego - wymienia przyczyny konfliktu ról społecznych	1
3. Porozumiewamy się	- podręcznik, s. 18–23 - słowniki - prasa - internet - literatura dodatkowa - debaty telewizyjne i radiowe - prezentacje multimedialne przedstawiające model komunikacji oraz znaczenie określonych gestów	- komunikacja werbalna i niewerbalna - nadawca i odbiorca - zasady skutecznej komunikacji - mowa ciała - umiejętność publicznych wystąpień - prowadzenie dyskusji i debaty - praca zbiorowa	- wyjaśnia, na czym polega komunikacja werbalna i niewerbalna - podaje zasady skutecznego porozumiewania się - prowadzi rozmowę w sposób kulturalny - wymienia podstawowe zasady publicznych wystąpień - wskazuje sposoby podejmowania decyzji w grupie	- przekazuje komunikat w sposób werbalny i niewerbalny - wyjaśnia znaczenie mowy ciała w akcie komunikacji - odczytuje w sposób prawidłowy gesty rozmówcy - prezentuje publicznie przygotowane wystąpienie - uczestniczy w dyskusji lub debacie na wybrany temat - określa reguły przemawiania w sytuacjach oficjalnych - tłumaczy, na czym polega debata oksfordzka - podaje zalety pracy zespołowej	1
4. Nie taki konflikt straszny	- podręcznik, s. 24–28 (w tym: tekst źródłowy, s. 28) - prasa - internet	- przyczyny powstawania konfliktów - najczęstsze sytuacje konfliktowe	- wyjaśnia terminy: konflikt, negocjacje, kompromis - podaje przykłady sytuacji konfliktowych w codziennym życiu - wymienia różne typy zachowań i	- określa najczęstsze przyczyny konfliktów we współczesnym świecie - podaje negatywne skutki różnych zachowań w sytuacjach	1

	- literatura dodatkowa - programy telewizyjne i radiowe poświęcone konfliktom i sposobom ich rozwiązywania	- sposoby rozwiązywania konfliktów - skuteczne prowadzenie negocjacji	postaw w sytuacjach konfliktowych - wskazuje sposoby rozwiązywania konfliktów - tłumaczy, na czym polega konflikt pokoleń, na podstawie tekstu źródłowego	konfliktowych - wskazuje problemy, z którymi najczęściej wiąże się konflikt pokoleń, na podstawie tekstu źródłowego	
5. Grupy społeczne	- podręcznik, s. 29–33 - prasa - internet - literatura dodatkowa - filmy edukacyjne dotyczące funkcjonowania różnych grup społecznych	- zbiorowość a grupa społeczna - przyczyny powstawania grup społecznych - podział grup społecznych - hierarchia w grupie - rodzina jako podstawowa grupa społeczna - funkcje rodziny	- wyjaśnia, czym jest zbiorowość, a czym – grupa społeczna - określa rolę kontaktów i więzi z innymi ludźmi w życiu człowieka - przedstawia podział grup społecznych - podaje nazwy grup społecznych, do których należy - wymienia funkcje rodziny	- wymienia korzyści płynące z przynależności do różnych grup społecznych - omawia hierarchię grupy - przedstawia cechy, jakie powinien mieć przywódca grupy - dostrzega wpływ grupy na jednostkę - charakteryzuje współczesny model rodziny - tłumaczy, na czym polega wartość i rola rodziny oraz specyfika więzi rodzinnych - wyjaśnia terminy: rodzina niepełna, rodzina przybrana, rodzina zastępcza	1
6. Życie szkoły	- podręcznik, s. 34–37 - statut szkoły - internet	- władze szkolne - statut szkoły - prawa i obowiązki ucznia - zadania samorządu uczniowskiego	- omawia strukturę władz szkoły - wyjaśnia, czym jest statut szkoły - wymienia podstawowe prawa i obowiązki ucznia - podaje przykłady działań samorządu uczniowskiego - przedstawia historię swojej szkoły i biografię jej patrona	- określa zadania poszczególnych organów władz szkoły - podaje sposoby aktywnego uczestniczenia w życiu szkoły - omawia wybrany problem swojej społeczności szkolnej i wskazuje sposoby jego rozwiązania	1
7. Normy i zasady	- podręcznik, s. 38–43 (w tym: tekst źródłowy, s. 43)	- formalne i nieformalne normy społeczne	- rozpoznaje podstawowe zasady i normy współżycia społecznego - wyjaśnia, dlaczego należy	- podaje przykłady postępowania zgodne z określonymi normami - uzasadnia, które normy	1

	- prasa - internet - literatura dodatkowa - programy telewizyjne i radiowe poświęcone zjawisku dyskryminacji osób i grup społecznych	- funkcje norm społecznych - prawa obywatelskie - tolerancja i rodzaje nietolerancji - dyskryminacja osób i grup społecznych	przestrzegać norm społecznych - wymienia podstawowe prawa obywatelskie Polaków - tłumaczy, na czym polega tolerancja i nietolerancja - podaje przyczyny nietolerancji - omawia przyczyny dyskryminacji w szkole	społeczne uważa za najważniejsze - omawia skutki nieprzestrzegania norm społecznych - przedstawia prawa i wolności obywatelskie Polaków - określa, czym zajmuje się Rzecznik Praw Obywatelskich w Polsce - wyjaśnia termin: wolność słowa - wymienia przykłady nietolerancji we współczesnym świecie - rozpoznaje zagrożenia związane z nietolerancją, na podstawie tekstu źródłowego - przedstawia sposoby zapobiegania dyskryminacji w szkole	
Rozdział II: Naród i społeczeństwo					
1. Mój udział w życiu społecznym	- podręcznik, s. 48–52 (w tym: tekst źródłowy, s. 52) - słowniki - prasa lokalna - internet - literatura dodatkowa - prezentacje multimedialne ukazujące hierarchię potrzeb człowieka	- społeczność - społeczność lokalna - tradycja lokalna - lokalne stowarzyszenia i organizacje - potrzeby człowieka i ich podział - hierarchia potrzeb	- wyjaśnia terminy: społeczność, społeczność lokalna - wymienia elementy składające się na tradycję lokalną swojego miejsca zamieszkania - podaje przykłady stowarzyszeń i organizacji lokalnych - tłumaczy, czym są potrzeby - wskazuje potrzeby niższego i wyższego rzędu - wymienia różne sposoby realizacji tej samej potrzeby	- wymienia korzyści płynące z życia w społeczności - podaje informacje na temat swojej najbliższej okolicy - określa zadania lokalnych stowarzyszeń i organizacji - charakteryzuje działalność lokalnego stowarzyszenia, na podstawie tekstu źródłowego - omawia problemy występujące w społeczności lokalnej - przedstawia hierarchię potrzeb według A. Masłowa	1
2. Razem stanowimy naród	- podręcznik, s. 53–56 - słowniki	- naród - tożsamość	- wyjaśnia terminy: naród, tożsamość narodowa, dziedzictwo narodowe	- podaje przykłady polskiego dziedzictwa narodowego	1

	- nagranie hymnu narodowego - prasa - internet - literatura dodatkowa - relacje telewizyjne z obchodów świąt narodowych	narodowa - dziedzictwo narodowe - symbole narodowe i ich historia - kształtowanie się narodu polskiego	- wymienia polskie symbole narodowe - podaje daty polskich świąt narodowych - omawia czynniki sprzyjające kształtowaniu się narodów	- określa rolę symboli narodowych - przedstawia etapy powstawania narodu polskiego - wyjaśnia, dlaczego utrata niepodległości i okres zaborów wpłynęły na kształtowanie świadomości narodowej Polaków - wymienia zalety uczestnictwa w tworzeniu kultury narodowej - omawia dobre oraz złe strony wielonarodowości	
3. Od patriotyzmu do szowinizmu	- podręcznik, s. 57–61 (w tym: tekst źródłowy, s. 59) - encyklopedie - prasa - internet - programy telewizyjne poświęcone współczesnym formom patriotyzmu - film edukacyjny	- ojczyzna - mała ojczyzna - patriotyzm - patriotyzm lokalny - nacjonalizm, szowinizm, rasizm, kosmopolityzm - stereotypy narodowe	- wyjaśnia terminy: ojczyzna, patriotyzm - tłumaczy, na czym polega patriotyzm lokalny - przedstawia obowiązki obywateli wobec ojczyzny - wymienia rodzaje patriotyzmu, na podstawie tekstu źródłowego - charakteryzuje różne postawy patriotyczne – nacjonalizm, szowinizm i kosmopolityzm - określa, czym jest stereotyp i wymienia jego cechy - wyjaśnia, czym był Holocaust	- charakteryzuje współczesne formy patriotyzmu - wskazuje różnice pomiędzy patriotyzmem a nacjonalizmem i szowinizmem - wyjaśnia znaczenie stereotypu w odniesieniu do narodów - podaje przykłady pozytywnych stereotypów narodowych	1
4. Mniejszości narodowe	- podręcznik, s. 62–68 (w tym: tekst źródłowy, s. 63) - prasa - internet - literatura dodatkowa - programy telewizyjne	- mniejszości narodowe i etniczne - prawa mniejszości narodowych i etnicznych - emigracja i imigracja - Polonia na świecie	- wyjaśnia terminy: mniejszości narodowe, mniejszości etniczne - wymienia mniejszości narodowe i etniczne mieszkające w Polsce - podaje podstawowe prawa mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce - uzasadnia konieczność poszanowania odrębności kulturowej mniejszości	- omawia prawa mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce - ocenia stosunek Polaków do mniejszości narodowych - wskazuje na mapie państwo, w którym znajduje się największe skupisko Polonii	1

	i radiowe poświęcone mniejszościom narodowym i etnicznym w Polsce		narodowych - wskazuje największe skupiska Polonii na świecie	- podaje czynniki wpływające na kształtowanie poczucia odrębności kulturowej, na podstawie tekstu źródłowego - wskazuje więzi łączące Polonię z państwem i narodem polskim - wymienia dziedziny aktywności Polonii - omawia pozytywne i negatywne skutki emigracji Polaków	
5. Społeczeństwo i hierarchia społeczna	- podręcznik, s. 68–71 (w tym: tekst źródłowy, s. 70) - słowniki - encyklopedie - prasa - internet - literatura dodatkowa	- społeczeństwo - społeczeństwo informacyjne - globalna wioska - klasy i warstwy społeczne - awans społeczny i degradacja społeczna	- wyjaśnia terminy: społeczeństwo, globalna wioska - tłumaczy, czym jest społeczeństwo informacyjne - wskazuje różnice między życiem społeczeństwa pierwotnego i współczesnego - wymienia klasy społeczne - charakteryzuje klasę średnią	- opisuje funkcjonowanie wybranego społeczeństwa pierwotnego - charakteryzuje klasy i warstwy społeczne - wymienia korzyści wynikające z obecności w społeczeństwie klasy średniej, na podstawie tekstu źródłowego - przedstawia dobre i złe strony przynależności do wybranej klasy społecznej - wyjaśnia, na czym polega awans społeczny i degradacja społeczna	1
6. Polskie społeczeństwo	- podręcznik, s. 72–75 (w tym: tekst źródłowy, s. 73) - roczniki statystyczne - prasa - internet - literatura dodatkowa	- współczesne społeczeństwo polskie - podział klasowy polskiego społeczeństwa	- charakteryzuje współczesne społeczeństwo polskie - wymienia klasy społeczne występujące w Polsce - przedstawia kwestie związane ze szkolnictwem wyższym w Polsce, na podstawie tekstu źródłowego	- omawia poziom wykształcenia społeczeństwa polskiego - charakteryzuje problemy społeczne występujące w Polsce - przedstawia korzyści i zagrożenia, jakie niesie ze sobą powszechny dostęp do internetu - tłumaczy przyczyny dużej liczebności polskiej klasy średniej	1
Rozdział III: Państwo					

1. Po co ludziom państwo?	- podręcznik, s. 80–84 - encyklopedie - internet - literatura dodatkowa - prezentacje multimedialne ukazujące podział państw oraz ich funkcje - mapy polityczne Europy i świata	- państwo - państwa federacyjne i unitarne - cechy państwa - funkcje państwa - obywatelstwo - narodowość	- wyjaśnia termin: państwo - podaje nazwy trzech państw federacyjnych i unitarnych - przyporządkowuje Polskę do właściwego rodzaju państwa - wymienia cechy państwa - określa funkcje państwa - rozróżnia pojęcia <i>obywatelstwo</i> i <i>narodowość</i>	- samodzielnie tworzy definicje państwa federacyjnego i państwa unitarnego - wskazuje na mapie państwa federacyjne i unitarne - omawia cechy państwa - opisuje wewnętrzne i zewnętrzne funkcje państwa - przedstawia sposoby uzyskania obywatelstwa polskiego - ocenia relacje państwo – obywatel - wyjaśnia termin: repatriacja	1
2. Ustroje polityczne	- podręcznik, s. 85–90 (w tym: tekst źródłowy, s. 90) - encyklopedie - internet - literatura dodatkowa - prezentacje multimedialne ukazujące podział państw - mapy polityczne Europy i świata	- państwa demokratyczne, autorytarne i totalitarne - republika - monarchia - system prezydencki, parlamentarny i mieszany	- charakteryzuje ustroje: demokratyczny, autorytarny i totalitarny - wymienia nazwy trzech państw demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych - wskazuje różnice między monarchią a republiką - podaje nazwy trzech monarchii i republik - opisuje, na czym polegają mechanizmy wpajania społeczeństwu określonej ideologii, na podstawie tekstu źródłowego	- wskazuje na mapie państwa demokratyczne, autorytarne i totalitarne - odszukuje na mapie monarchie i republiki - opisuje sposoby powstawania trzech typów ustrojów politycznych - wyjaśnia genezę różnych form rządów - charakteryzuje rolę obywateli w państwie demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym - rozpoznaje przywódców najważniejszych państw współczesnych - wyjaśnia terminy: ideologia, indoktrynacja, pucz, gospodarka centralnie sterowana, kadencja, system prezydencki, parlamentarny i mieszany	1

				- opisuje okoliczności powstania nowych państw w Europie po II wojnie światowej	
3. Demokracja	- podręcznik, s. 91–96 (w tym: tekst źródłowy, s. 96) - słowniki - internet - literatura dodatkowa - prezentacje multimedialne ukazujące rodzaje demokracji	- termin: prawa człowieka - istota demokracji - demokracja bezpośrednia i pośrednia - prawa i wolności obywatelskie w państwie demokratycznym	- wyjaśnia istotę demokracji - odróżnia demokrację bezpośrednią od pośredniej - podaje przykłady zastosowania różnych form demokracji bezpośredniej i pośredniej - wymienia kategorie praw i wolności obywatelskich w państwie demokratycznym - tłumaczy, czym jest kultura polityczna, na podstawie tekstu źródłowego - uczestniczy w dyskusji na temat stosowania zasad demokratycznych w życiu codziennym - wyjaśnia terminy: radni, posłowie, inicjatywa obywatelska, plebiscyt, konsultacje społeczne, referendum	- tłumaczy, na czym polegają różne rodzaje demokracji - ocenia znaczenie kultury politycznej dla funkcjonowania państwa demokratycznego - uzasadnia wyższość demokracji nad innymi ustrojami politycznymi - wyjaśnia, w jaki sposób państwo demokratyczne dba o dobro obywateli - wymienia przykłady praw przysługujących obywatelom w krajach demokratycznych	1
4. Zalety i wady demokracji	podręcznik, s. 97–101 (w tym: tekst źródłowy, s. 101) - prasa - internet - literatura dodatkowa - programy telewizyjne i radiowe poświęcone zagadnieniom reform ustrojowych	- zalety i wady demokracji - demokracja większościowa i konstytucyjna - dobro państwa a dobro partii	- wymienia zalety i wady ustroju demokratycznego - tłumaczy, na czym polega demokracja większościowa i demokracja konstytucyjna - wyjaśnia, na czym polegają działania dla dobra państwa	- omawia zagrożenia, które wiążą się z demokracją większościową - rozróżnia pojęcia <i>dobro państwa</i> i <i>dobro partii</i> - przedstawia znaczenie współpracy i kompromisu dla funkcjonowania demokracji, na podstawie tekstu źródłowego - wymienia cechy charakteru i osobowości, którymi powinien się odznaczać dobry polityk - przedstawia swoją opinię na temat polskiej demokracji	1

5. Społeczeństwo obywatelskie	- podręcznik, s. 102–107 (w tym: tekst źródłowy, s. 103) - słowniki - prasa - internet - literatura dodatkowa - roczniki statystyczne	- obywatelstwo - inicjatywa obywatelska i społeczeństwo obywatelskie - formy społecznego protestu - obywatelskie nieposłuszeństwo	- wyjaśnia termin: obywatelstwo - wymienia prawa i obowiązki obywatela Polski - tłumaczy, na czym polega istota społeczeństwa obywatelskiego - przedstawia formy udziału obywateli w życiu publicznym - omawia cechy charakteryzujące dobrego obywatela - rozróżnia formy społecznego protestu	- wymienia cechy, którymi powinny charakteryzować się osoby chcące brać aktywny udział w życiu społecznym, na podstawie tekstu źródłowego - wskazuje sposoby rozwiązań problemów lokalnych i ogólnokrajowych z wykorzystaniem różnych form inicjatywy obywatelskiej - uzasadnia konieczność udziału obywateli w życiu publicznym - wyjaśnia terminy: „weto ludowe”, strajk pracowniczy, organizacja pożytku publicznego - uczestniczy w dyskusji dotyczącej wpływu obywateli na sprawy ważne dla całego państwa	1
6. Organizacje pozarządowe	- podręcznik, s. 108–112 - prasa - internet - literatura dodatkowa - roczniki statystyczne - programy telewizyjne i radiowe przedstawiające działalność organizacji pozarządowych	- organizacje pozarządowe - wolontariat - stowarzyszenia i fundacje	- rozróżnia trzy sektory życia społecznego - wyjaśnia terminy: organizacja pozarządowa, wolontariat - omawia zadania organizacji pozarządowych - wskazuje różnice między działalnością fundacji i stowarzyszenia	- przedstawia zasady wolontariatu - wskazuje korzyści wynikające z pracy wolontariuszy dla obywatela i społeczeństwa - tłumaczy, jaką rolę odgrywają w społeczeństwie organizacje non profit, na podstawie tekstu źródłowego - podaje przykłady organizacji non profit działających w najbliższej okolicy	1
7. Patologie w państwie demokratycznym	- podręcznik, s. 113–117 - prasa - internet	- demagogia - populizm - przykłady patologii władzy: korupcja,	- wyjaśnia terminy: demagogia, populizm - wymienia patologie władzy - tłumaczy, na czym polegają: korupcja,	- rozpoznaje wystąpienie o charakterze populistycznym - uczestniczy w dyskusji lub debacie na temat sposobów	1

	- literatura dodatkowa - programy telewizyjne i radiowe z udziałem polityków - mapy polityczne Europy i świata	biurokratyzacja, centralizacja	biurokratyzacja, centralizacja - wskazuje przykłady nadmiernej biurokratyzacji	zwalczania patologii władzy - wymienia skutki korupcji - opracowuje szkolną kampanię walki z korupcją	
Rozdział IV: Mój udział w życiu gospodarczym					
1. Po co ludziom pieniądze?	- podręcznik, s. 122–125 - prasa - internet - literatura dodatkowa - ulotki z ofertami banków	- historia pieniądza - karty płatnicze - konto bankowe - funkcje pieniądza	- przedstawia historię pieniądza - wyjaśnia, jak należy posługiwać się kartą płatniczą - wymienia funkcje pieniądza - uczestniczy w dyskusji na temat przyszłości pieniądza	- omawia funkcje pieniądza - przedstawia pozytywne strony posiadania karty płatniczej - wymienia pozytywne i negatywne skutki nieograniczonego dostępu do pieniędzy - tłumaczy ideę wprowadzania wspólnej europejskiej waluty – euro	1
2. ABC gospodarki	- podręcznik, s. 126–130 - słowniki - encyklopedie - roczniki statystyczne - prasa - internet - literatura dodatkowa	- gospodarka i jej działy - gospodarka centralnie planowana - gospodarka wolnorynkowa - popyt i podaż - równowaga rynkowa - konkurencja i monopol	- wyjaśnia, czym jest gospodarka - charakteryzuje poszczególne działy gospodarki - wyjaśnia terminy: popyt, podaż, konkurencja, monopol	- charakteryzuje polską gospodarkę - wskazuje różnice pomiędzy gospodarką centralnie planowaną i gospodarką wolnorynkową - określa zależność między popytem i podażą - tłumaczy, na czym polega monopol i konkurencja - wyjaśnia, czym jest koniunktura gospodarcza	1
3. Ekonomia w moim domu	- podręcznik, s. 131–136 - roczniki statystyczne - prasa - internet - druki reklamacji	- gospodarstwo domowe - źródła dochodów gospodarstw domowych - budżet domowy	- wyjaśnia, czym jest gospodarstwo domowe - wymienia rodzaje gospodarstw domowych - przedstawia różne źródła dochodów w gospodarstwach domowych	- określa liczebność i rodzaje współczesnych polskich gospodarstw domowych - planuje budżet domowy - wyjaśnia, czym są wydatki stałe i zmienne	1

	towarów	- wydatki stałe i zmienne - konsument - prawa konsumenta - obowiązki sprzedawcy - umowa kupna-sprzedaży - gwarancja towaru - reklamacja - dochodzenie praw konsumenta	- planuje swoje wydatki - wyjaśnia, kim jest konsument - wymienia podstawowe prawa konsumenta - podaje sposoby zgłaszania reklamacji - tłumaczy, czym jest gwarancja towaru - wskazuje instytucje zajmujące się ochroną praw konsumenta	- podaje, na co należy zwrócić uwagę przy dokonywaniu zakupu towaru - omawia prawa konsumenta i obowiązki sprzedawcy - prawidłowo wypełnia formularz reklamacyjny - wymienia zadania rzecznika konsumentów - tłumaczy, czym zajmuje się Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	
4. Podatki i budżet państwa	- podręcznik, s. 137–141 - prasa - słowniki - encyklopedie - internet - literatura dodatkowa - formularze podatkowe - prezentacje multimedialne ukazujące rodzaje podatków w Polsce	- idea podatków - rodzaje podatków w Polsce - budżet państwa	- wyjaśnia termin: podatek - uzasadnia potrzebę płacenia podatków - wymienia rodzaje podatków w Polsce - podaje wysokość stawek podatkowych obowiązujących w Polsce - wyjaśnia, czym jest budżet państwa - oblicza wysokość podatku dochodowego płaconego przez obywatela - wskazuje źródła dochodów i wydatków państwa	- charakteryzuje rodzaje podatków w Polsce - wyjaśnia terminy: deficyt budżetowy, NIP, PIT, CIT, VAT - opisuje sposoby pokrywania deficytu budżetowego - ocenia skalę podatkową obowiązującą w Polsce na tle innych państw - przedstawia własne propozycje inicjatyw, które można by finansować z dochodów państwa - tłumaczy, na czym polega zjawisko „szarej strefy”	1
5. System bankowy	- podręcznik, s. 142–146 - słowniki - internet - literatura dodatkowa - ulotki reklamowe usług bankowych - prezentacje	- system pieniężny - rodzaje banków i ich specyfika - usługi bankowe - reklama usług bankowych	- wyjaśnia terminy: waluta, emisja, Narodowy Bank Polski, Rada Polityki Pieniężnej, konto bankowe, lokata, kredyt - omawia prawo popytu i podaży - określa istotę działalności banków	- wyjaśnia, co wpływa na tworzenie systemu pieniężnego w danym państwie - wymienia zadania Narodowego Banku Polskiego i Rady Polityki Pieniężnej - określa czynniki kształtujące prawo popytu i podaży	1

	multimedialne ukazujące mechanizmy funkcjonowania banków			- wskazuje szanse i zagrożenia wynikające z korzystania z różnorodnych usług bankowych - porównuje i ocenia jakość usług bankowych - omawia rolę reklamy w sektorze bankowym - prezentuje ofertę wybranych banków internetowych	
6. Giełda papierów wartościowych	- podręcznik, s. 147–151 - słowniki - internet - literatura dodatkowa	- giełda i jej rodzaje - rodzaje papierów wartościowych - specyfika gry na giełdzie	- wyjaśnia terminy: giełda, makler, indeks giełdowy, akcja, obligacja, hossa, bessa - wskazuje różnice między akcjami a obligacjami	- wymienia miasta, w których znajdują się największe współczesne giełdy papierów wartościowych - odszukuje w internecie informacje o wynikach indeksów giełdowych - opisuje, na czym polega praca maklera i gra na giełdzie - ocenia ryzyko związane z grą na giełdzie - przedstawia zasady funkcjonowania funduszy inwestycyjnych	1
7. Ożywienie gospodarcze i kryzys	- podręcznik, s. 152–157 - słowniki - internet - literatura dodatkowa - roczniki statystyczne	- warunki rozwoju gospodarczego państwa - przyczyny kryzysu gospodarczego - wpływ władz państwowych na rozwój gospodarczy - produkt krajowy brutto i inne wskaźniki	- wyjaśnia terminy: koniunktura, recesja, inflacja, produkt krajowy brutto, produkt krajowy brutto na osobę - wymienia skutki ożywienia i kryzysu gospodarczego dla obywateli - tłumaczy, za pomocą jakich wskaźników można ocenić stan gospodarki	- określa czynniki wpływające na ożywienie i kryzys gospodarczy w państwie - opisuje mechanizm powstawania inflacji - wymienia skutki ożywienia i kryzysu gospodarczego dla państwa i przedsiębiorców - ocenia aktualny stan polskiej gospodarki - porównuje obecny stan polskiej	1

		gospodarki: produkt narodowy brutto, produkt krajowy brutto na osobę	gospodarki z sytuacją gospodarczą w innych krajach Unii Europejskiej - wskazuje szanse i zagrożenia wynikające z ingerencji władz państwowych w gospodarkę danego kraju - odszukuje w rocznikach statystycznych i internecie informacje o wartości wskaźników stanu gospodarki w Polsce - porównuje wskaźniki poziomu polskiej gospodarki ze wskaźnikami stanu gospodarki innych państw

W planie zastosowano następujące uproszczenie:

- podręcznik – „Dziś i jutro. Wiedza o społeczeństwie – podręcznik z ćwiczeniami dla klas I–III gimnazjum. Część 1”.

Uwagi:

Nauczyciel, po omówieniu zagadnień zawartych w poszczególnych rozdziałach, może przeznaczyć dodatkowe godziny lekcyjne na przeprowadzenie powtórzeń oraz sprawdzianów.